

AUTORI PRINCIPALI

Profesor doctor docent
DUMITRU DOBRESCU
Medic primar

Prof. dr.
SIMONA NEGREȘ
Farm. primar

COAUTORI

Medic primar
LILIANA DOBRESCU

Dr. șt. nat. farm.
RUXANDRA MCKINNON

MEMOMED 2017

**MEMORATOR DE
FARMACOLOGIE ALOPATĂ**

EDIȚIA A DOUĂZECIȘITREIA

**EDITURA UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI, 2017**

Au colaborat:

Conf. dr. Chiriță Cornel

Șef lucrări dr. Zbârcea Cristina Elena

Șef lucrări dr. Velescu Bruno Stefan

Șef lucrări dr. Ștefănescu Emil

Șef lucrări dr. Șeremet Oana Cristina

Șef lucrări dr. Zanfirescu Anca

Asist. univ. drd. Ciotu Ionuț Cosmin

Asist. univ. drd. Marineci Cristina Daniela

Asist. univ. drd. Tănase Alexandra Mihaela

Coperta: DUMITRU DOBRESCU

Tehnoredactare: Ameluța Vișan

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

ISSN 2069 - 2447

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/20692447

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2017

Editura Universitară

Director: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR /
07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

C U P R I N S

Prefață la ediția a douăzecea	5
Prefață la ediția a optsprezecea	7
Prefață la ediția a cincisprezecea	9
Prefață la prima ediție	11
O nouă știință medicală - Farmacologia homeopată - <i>D. Dobrescu</i>	12
Utilizarea Memoratorului	20
Prescurtări și semne folosite	21
A. Tractul digestiv și metabolism - <i>D. Dobrescu,</i> <i>Simona Negreș</i>	23
B. Sânge și organe hematopoetice - <i>D. Dobrescu,</i> <i>Simona Negreș</i>	169
C. Sistemul cardiovascular - <i>D. Dobrescu, Simona</i> <i>Negreș</i>	246
D. Preparate dermatologice - <i>D. Dobrescu, Simona</i> <i>Negreș</i>	387
G. Aparatul genito-urinar și hormoni sexuali - <i>Simona</i> <i>Negreș, D. Dobrescu</i>	431
H. Preparate hormonale sistemice (exclusiv hormonii sexuali) - <i>Simona Negreș, D. Dobrescu</i>	500
J. Antiinfecțioase de uz sistemic - <i>Simona Negreș,</i> <i>D. Dobrescu</i>	525
L. Antineoplazice și imunomodulatoare - <i>D. Dobrescu,</i> <i>Simona Negreș</i>	662
M. Sistemul musculo-scheletic - <i>Simona Negreș</i> <i>D. Dobrescu</i>	774
N. Sistemul nervos - <i>D. Dobrescu, Simona Negreș</i> .	832
P. Produse antiparazitare - <i>Simona Negreș, D.</i> <i>Dobrescu</i>	964
R. Aparatul respirator - <i>Simona Negreș, D. Dobrescu</i>	974
S. Organe senzitive - <i>Simona Negreș, D. Dobrescu</i>	1042
V. Varia - <i>D. Dobrescu, Simona Negreș</i>	1076
X. Produse fitoterapice, apiterapice și homeopate	1111
Index alfabetic (denumiri comune internaționale - D.C.I. și denumiri comerciale - ®)	1117

PREFAȚĂ

LA EDIȚIA A DOUĂZECEA

Prin apariția acestei ediții MEMOMED împlinește douăzeci de ani de existență.

În această perioadă, aparent, domeniul medicamentului s-a menținut în limitele definite în mod oficial de mai multă vreme. Folosesc termenul aparent pentru a evidenția faptul că toți cei implicați în domeniul medicamentului (autorități naționale și internaționale, medii academice și universitare, cercetători, medici și farmaciști practicieni, producători și distribuitori de medicamente etc.) și-au îndeplinit neperturbați îndatoririle profesionale, mergând liniștiți pe căile consacrate. Acest parcurs a fost reflectat în mod fidel în edițiile succesive ale Memomed-ului.

În ultimii șase ani, în domeniul medicamentului, au apărut însă concepții noi, elaborate de mine, ca rezultat al experienței îndelungate în domeniu, de peste 66 de ani. Aceste concepții au fost publicate în cartea FARMACOLOGIE HOMEOPATĂ, volumul I, PARTEA GENERALĂ, (apărută în 2007 în limba română, în 2008 în limba engleză, în 2011 în limba franceză, ediția a doua, în 2011 în limba română, ediția a treia revăzută și adăugită) și în cartea FARMACOLOGIE HOMEOPATĂ, volumul II, APARATUL RESPIRATOR, apărută în 2009.

În esență, concepțiile noi, bazate pe legile naturii și pe o logică impecabilă, exprimă, printre altele: limitarea la două a numărului de metode farmacoterapeutice posibile; analogia celor două metode farmacoterapeutice, alopatia – homeopatia; egalitatea lor valorică din punct de vedere al eficacității terapeutice; inegalitatea lor din punct de vedere al evoluției și al ponderii în asistența bolnavilor. Aceste concepții sunt noi în sensul că scot în evidență și contrazic concepțiile existente despre subiectele respective, care sunt evident greșite, ilogice și contra legilor naturii și care au adus și continua să aducă mari prejudicii sănătății populației din toată lumea.

Concluziile logice ale concepțiilor mele nu pot fi altele decât necesitatea obiectivă de a se realiza, în cel mai scurt timp posibil, egalitatea celor două metode terapeutice, pe toate planurile (învățământ medical și farmaceutic, cercetare, practică terapeutică) și a se înlătura fără rezerve tot ce este greșit.

Din nefericire, concepțiile noi nu au produs nici cel mai mic ecou, indiferența totală și a tuturor fiind modul cel mai eficient de neutralizare a noului.

Surprins și nemulțumit de această situație, am recurs la o nouă încercare de a mă face auzit. Am scos o revistă on line, FIRST JOURNAL OF HOMEOPATHIC PHARMACOLOGY, programată să

apară de 4 ori pe an, la începutul fiecărui trimestru. Până acum au apărut primele două numere, care pot fi găsite la adresa de internet <http://www.fjhp.eu>

Până în prezent nici la aceste semnale nu am primit ecouri. Cu toate acestea îmi păstrez convingerea că, mai de vreme sau mai târziu, mulți din cei implicați în domeniul medicamentului vor înțelege și vor accepta că trebuie să se țină seama de legile naturii și de gândirea logică, pentru a se ajunge la forma și dimensiunile normale ale domeniului.

2013

Prof. dr. docent Dumitru Dobrescu
Membru corespondent al
Academiei Române
Membru titular al
Academiei de Științe Medicale

PREFAȚĂ

LA EDIȚIA A OPTSPREZECEA

Această ediție a Memomed-ului reprezintă o nouă premieră. Cartea apare în trei volume: vol. 1, Memorator de farmacologie alopătă; vol. 2, Memorator de fitoterapie; vol. 3 Ghid farmacoterapic alopăt și homeopat. Hotărârea de a adăuga la cele două volume ale edițiilor precedente, un al treilea volum, dedicat fitoterapiei, are la bază conceperea domeniului medicamentului în toată complexitatea lui.

Potrivit fenomenului natural hormesis, pe planeta pământ, nu pot exista decât două tipuri de medicamente, alopăt și homeopat. Între acestea există o analogie deplină, când se iau în considerație legile obiective, logice, ale naturii. În realitatea din domeniul medicamentului, construită în mare parte artificial, pe criterii subiective, ilogice, aparținând intereselor celor puternici la un moment dat, analogia alopatie-homeopatie nu apare deloc. În schimb apar deosebiri evidente, care arată neverosimilitatea „realității”.

Astfel, este absolut clar că alopatia și homeopatia: au aceeași origine, Materia medica din secolul 18 și anterior; au aceleași funcții, de terapii cu medicamente; au aceleași structuri, de științe ale medicamentului. Din punct de vedere al științei medicamentului, fiecare reprezintă jumătate din potențialul oferit de natură, în relația medicament-organism. Sunt deci complementare. Ambele tipuri de medicamente acționează asupra acelorași funcții ale organismului, influențându-le în sens pozitiv (stimulator) sau negativ (inhibitor).

Cu toate acestea, nici alopații și nici homeopații nu acceptă aceste argumente și se cultivă cu abstenență tot ce poate accentua deosebirile. Astfel, nicăieri, în lume, nu există nici măcar o singură carte și nici o societate sau asociație de alopatie.

În schimb, Farmacologia alopătă, forma științifică a alopatiei, se predă obligatoriu la toate facultățile de medicină și există, în toate țările și pe plan internațional, societăți de Farmacologie alopătă. Pe de altă parte, peste tot în lume, există sute de cărți și zeci de societăți, de asociații, de ligi etc. de homeopatie, pe plan național și internațional. În schimb, Farmacologia homeopată, forma științifică a homeopatiei, nu a existat până în anul 2007, când a apărut cartea mea „Farmacologia homeopată generală”, prima din lume, de acest gen. Evident, această farmacologie și nici homeopatia nu se predau în nici o facultate de medicină.

Unde este locul fitoterapiei? Fitoterapia este terapia cu plante medicinale. Ca și terapia cu medicamente alopatate (farmacoterapia alopătă) și cea cu medicamente homeopate (farmacoterapia homeopată), care sunt ramuri ale farmacologiei alopatate, respectiv homeopate, fitoterapia este ramură a farmacologiei plantelor medicinale.

În realitate, conceptul de medicament este unul singur. Este orice substanță sau produs folosit pentru tratarea sau prevenirea bolilor. Formele concrete de existență a medicamentului sunt mai multe.

Din punct de vedere al legilor fundamentale pe care le reprezintă, există medicamente alopate, bazate pe legea contrariilor și pe doze ponderale și medicamente homeopate, bazate pe legea similitudinii și pe doze subponderale.

Din punct de vedere al originii, există medicamente naturale, majoritatea vegetale, unele animale și minerale, și medicamente de sinteză. Medicamentele din plante pot fi alopate sau homeopate. În vorbirea curentă, prin fitoterapie se înțelege însă terapia cu plante potrivit legilor alopatiei. Fitoterapia este parte integrantă a alopatiei.

Din nefericire, tot mai mulți alopați resping medicamentele vegetale și preferă exclusiv pe cele de sinteză. Această excludere a plantelor a determinat în mare parte, trecerea lor în categoria „suplimentelor alimentare”, ceea ce este o mare greșeală, atât d.p.d.v. științific cât și al practicii terapeutice. Plantele medicinale sunt active și utile pentru numeroasele categorii de suferințe care răspund favorabil la acțiunile lor. Pledez cu tărie pentru menținerea lor în arsenalul terapeutic științific. Întocmirea Memoratorului de fitoterapie este pledoaria mea în acest sens. Memoratorul de fitoterapie ar fi trebuit să fie numit Memorator de farmacologie a plantelor medicinale. Am păstrat termenul de fitoterapie, folosit curent.

2011

Prof. dr. docent Dumitru Dobrescu
Membru corespondent al
Academiei Române
Membru titular al
Academiei de Științe Medicale

PREFAȚĂ

LA EDIȚIA A CINCISPREZECEA

Ediția de față marchează cincisprezece ani de când am conceput prima formă a Memoratorului, destinată să ofere medicilor și farmaciștilor informațiile privind medicamentele înregistrate în România și necesare unei folosiri raționale și științifice în practica farmacoterapică.

Fiecare dintre cele 14 ediții anterioare au fost revizuite și amplificate, reușindu-se ținerea la zi a cunoștințelor farmacoterapice.

Acum, la ediția a 15-a, simt nevoia să fac unele mărturisiri pentru care cer iertare celor pe care i-aș putea deranja.

Am dedicat medicamentului peste 60 de ani de viață, având permanent asupra lui o viziune completă, bazată pe pregătirea de medic și farmacist, de om de laborator, de învățământ superior, de clinică, de officină.

Am fost marcat, printre altele, atât de un spirit analitic cât și de unul de sinteză, completate cu nevoia vitală de lărgire și aprofundare a cunoștințelor și un evident pragmatism. Toate acestea m-au determinat să fiu singurul profesor de farmacologie din lume, care am studiat, aprofundat și practicat homeopatia. Am ajuns la concluzii nebănuite: că homeopatia este farmacologie homeopată, o știință medicală, nu „medicină alternativă”; că există un singur concept de „medicament”, cu două forme concrete de existență, alopatic și homeopat; că există o singură farmacologie, cu doză ramuri, alopatică și homeopată. Toate aceste idei le-am descris pe larg în cartea „Farmacologia homeopată generală”, publicată în limbile română, engleză, franceză. Este prima carte din lume de farmacologie homeopată, ea constituind și punerea bazelor unei noi științe medicale. În fapt, este vorba de apariția unei noi viziuni, una globală, asupra medicamentului și Farmacologiei, care marchează o nouă etapă superioară în istoria acestora.

Consecințele acestor concepte vor fi, mai devreme sau mai târziu, manifestate în modificări importante în teoria și practica farmacologică și farmacoterapică.

În facultățile de medicină va trebui să fie predată toată Farmacologia, alopatică și homeopată. În viitor oricare medic va trebui să cunoască ambele tipuri de medicamente, alopatice și homeopate și să le prescrie, fie singure, fie asociate, atât în practica ambulatorie cât și în spitale, în funcție de particularitățile fiecărui caz tratat.

În acest fel rezultatele tratamentelor cu medicamente vor fi îmbunătățite într-un mod spectaculos.

Pentru a înlesni medicilor alopați să pornească pe acest drum, am hotărât să fac primul pas în domeniu. În „Ghidul farmacoterapic”, care face parte integrantă din „Memomed”, am introdus, alături de „Index farmacoterapic alopatic”, existent și în edițiile precedente, un

„Index farmacoterapic homeopat”. Este o premieră care, sper, să fie de bun augur.

Invit pe colegii practicieni să consulte, comparativ, cele două „Index-uri”. Se va observa ușor ce lărgire incredibilă oferă homeopatia pentru terapeutică. Spre exemplu consultați tratamentele bolilor aparatului respirator și digestiv, hemoragiile etc.

Pentru a da posibilitatea colegilor, medici și farmaciști, care sunt deschiși pentru progres, să se convingă de justetea conceptelor mele, am întocmit un eseu privind „Medicamentul în secolul al XXI-lea”, pe care l-am introdus în volumul de față.

Încercând să fiu cât mai obiectiv în marea problemă a medicamentului, îndrăznesc să cred că eseuul respectiv ar putea fi considerat un adevărat „manifest-program”, care va deveni realitate într-un viitor imprevizibil.

2009

Prof. dr. docent Dumitru Dobrescu
Membru corespondent al
Academiei Române
Membru titular al
Academiei de Științe Medicale

PREFAȚĂ

LA PRIMA EDIȚIE

Utilizarea corectă și eficientă a medicamentelor necesită, printre altele, o informare corespunzătoare a medicilor și farmacistilor, asupra produselor farmaceutice disponibile. În acest domeniu există mari lipsuri în România. Dimensiunile acestor lipsuri sunt imposibil de estimat. Este însă sigur că ele sunt din ce în ce mai mari, o dată cu creșterea marcată a numărului medicamentelor înregistrate.

Memoratorul întocmit de noi a fost conceput să acopere, într-o mare măsură, nevoia imperioasă de informare a medicilor și farmaciștilor, cu datele de uz curent privind medicamentele înregistrate în România, la începutul anului 1995.

Pentru ordonarea capitolelor am ales clasificarea ATC (anatomică, terapeutică – farmacologică, chimică), concepută de Consiliul Nordic al Medicamentelor, care cuprinde Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia și Suedia. Clasificarea ATC este singura agreată de Organizația Mondială a Sănătății. Această clasificare a fost adoptată de România, în 1992, la inițiativa subsemnatului, pe atunci președinte al Comisiei Medicamentului și ea stă la baza Nomenclatorului de medicamente al Ministerului Sănătății.

Pentru grupele importante și pentru fiecare medicament sunt prezentate date de interes practic, imediat, privind farmacocinetica, farmacodinamia, indicațiile terapeutice, reacțiile adverse, contraindicațiile, precauțiile și modul de administrare. După fiecare medicament sunt prezentate produsele farmaceutice, cu denumirile lor comerciale (generice sau depuse), formele farmaceutice și dozajele corespunzătoare. Sunt incluse practic toate produsele industriei românești de medicamente și o mare parte din produsele străine. Ne-am străduit să nu omitem niciuna dintre substanțele active înregistrate. Am făcut însă o selecție între produsele care au aceeași substanță activă.

Interacțiunile medicamentelor, capitol important pentru practică, au fost grupate într-un capitol separat.

Intenționăm să redactăm Memoratorul în fiecare an pentru a oferi practicienilor informațiile privind noile produse, autorizate în viitor, cât și modificările care vor apărea în literatură, privind produsele deja cunoscute. Pentru a răspunde cât mai complet necesităților practicienilor vom fi recunoscători colegilor care ne vor transmite observații și sugestii.

Ne exprimăm speranța că lucrarea prezentată acum va fi un real instrument de lucru, pentru activitatea curentă, în utilizarea medicamentelor. Este și unul din motivele pentru care lucrarea este prezentată în formatul unei agende.

Mai 1995

Prof. dr. docent D. Dobrescu
Membru corespondent al
Academiei Române
Membru titular al
Academiei de Științe Medicale

O NOUĂ ȘTIINȚĂ MEDICALĂ – FARMACOLOGIA HOMEOPATĂ

Dumitru Dobrescu M.D., Pharm.B.
Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”
București, România

REZUMAT

Autorul analizează conceptele de Farmacologie homeopată și de Homeopatie. El scoate în evidență erorile care au rezultat din conceperea homeopatiei exclusiv ca metodă terapeutică și ignorarea totală a existenței medicamentului homeopat, ca o condiție *sine qua non* a homeopatiei.

Se demonstrează necesitatea obiectivă a considerării medicamentului homeopat ca unic instrument, indispensabil, al metodei terapeutice homeopate, inevitabilitatea și necesitatea obiectivă obligatorie a existenței unei științe a medicamentului homeopat, Farmacologia homeopată.

Se pledează pentru introducerea Farmacologiei homeopate în curricula facultăților de medicină și pentru prescrierea de către toți medicii, în ambulator și în spitale, a medicamentelor homeopate, alături de cele alopate.

Cuvinte cheie Medicament Farmacologie Farmacologie homeopată Farmacologie alopată Homeopatie

INTRODUCERE

Domeniul medicamentului este o parte integrantă a medicinei, prezent în toate specialitățile practicii medicale, fără care nu se poate concepe o practică medicală completă și eficientă. În timp, acest domeniu a avut o evoluție permanentă, din nefericire, nelipsită de apariția și persistența multor greșeli, de dimensiuni diferite. Surprinzător este faptul că multe greșeli sunt deosebit de evidente, prin lipsa de logică și de criterii de bun simț și totuși se mențin în viața comunității medicale internaționale.

Datorită pregătirii mele complexe, de medic, homeopat și farmacist, și a unei bogate experiențe profesionale, dublate de un spirit analitic și critic, în cariera mea de peste 73 de ani, dedicată medicamentului, am observat o mare parte dintre aceste greșeli și m-am hotărât să le aduc la cunoștința comunității medicale internaționale, înființând revista online First Journal of Homeopathic Pharmacology. Am scris mai multe articole în care îmi exprim ideile și conceptele mele, în domeniul medicamentului.

Doresc să precizez că eu nu inventez nimic și atrag atenția asupra unor fenomene și lucruri din domeniul medicamentului pe care le consider greșite, pentru că sunt, în mod evident, lipsite de

logică și sunt împotriva bunului simț. Deși aceste greșeli există de mult timp, în mod surprinzător, inexplicabil și intolerabil, majoritatea nu le observă sau le tolerează, cu indiferență și aceasta în ciuda faptului că greșelile respective aduc pagube imense sănătății umanității.

MEDICAMENTUL

Medicamentul este obiectul de studiu al științei medicale și Farmacologia este instrumentul singular de lucru al celor două metode terapeutice, numite metode farmacoterapice, alopatia și homeopatia.

Medicamentul este definit ca „orice substanță sau produs care are proprietatea de a influența structurile și funcțiile organismului, producând stimularea sau inhibarea lor și putând fi utilizată la tratarea, ameliorarea și prevenirea bolilor”. Potrivit acestei definiții și ținând seama că organismul este unic în structuri și funcțiile lor, rezultă că și conceptul de medicament este unul singur. Conform legii generale a naturii, „unitate în diversitate”, medicamentul unic ca și concept, are mai multe forme concrete. Aceste forme, în conformitate cu legea Arndt-Schultz, se pot grupa în două categorii principale, medicamentul alopat și medicamentul homeopat.

FARMACOLOGIA

Farmacologia este știința medicală care studiază interrelațiile, multiple și complexe, dintre organism și medicamente și folosirea acestor interrelații la tratarea, ameliorarea și prevenirea bolilor. Ea studiază influențarea funcțiilor fiziologice normale și a celor modificate de factori patogeni, de către medicamente.

a) Situația actuală

În anul 1849 Rudolf Buchheim, născut în Saxonia, având doctorat la Leipzig, a înființat primul departament de farmacologie, la Universitatea din Dorpat (astăzi Tartu), pe teritoriul fostelor Țări Baltice. Obiectul studiilor erau medicamentele, folosite în acea vreme în practica medicală și cunoscute mai târziu sub denumirea de alopatate. De atunci și până în prezent Farmacologia este cunoscută ca știință medicală a medicamentelor alopatate și se predă în toate facultățile de medicină din lume. De aici rezultă că medicii cunosc numai acest tip de medicamente, singurele la care pot apela, în ambulator și în spitale, în toată perioada menționată, medicamentele alopatate au fost și în atenția producătorilor de medicamente, industria farmaceutică devenind una dintre cele mai

rentabile. Astfel se explică evoluția spectaculară a medicamentelor alocate și contribuția lor remarcabilă la progresul medicinei.

Multitudinea interrelațiilor organism-medicamente, cunoscute mereu mai bine și atingând toate nivelele, de la scara organismului întreg la scară celulară și moleculară, a făcut necesară gruparea lor, după criteriile proprii farmacologiei. Au apărut astfel mai multe ramuri sau capitole, care în cercetarea avansată reprezintă adevărate specializări. Șase sunt capitolele principale și numai formularea lor împreună poate defini complet un medicament sau o grupă terapeutică. Acestea sunt:

- Farmacocinetica, studiază evoluția medicamentelor în organism, de la administrare la eliminare.

- Farmacodinamia, studiază acțiunea medicamentelor, caracteristicile ei definitorii, factorii care o influențează.

- Farmacotoxicologia, studiază efectele adverse ale medicamentelor.

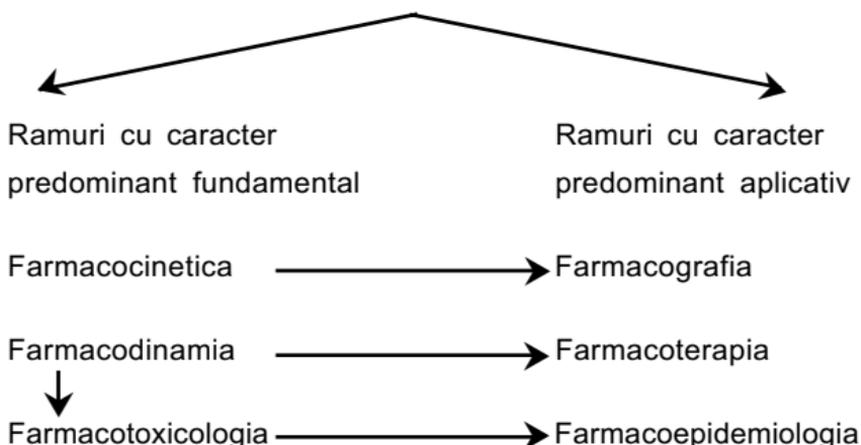
- Farmacografia, studiază prescrierea medicamentelor.

- Farmacoterapia, studiază indicațiile terapeutice ale medicamentelor.

- Farmacoepidemiologia, studiază contraindicațiile și precauțiile medicamentelor.

Ținând seama de cele menționate, este imperios necesar ca să se folosească termenul de farmacologie numai atunci când se face referire la ansamblul proprietăților medicamentelor. Altfel, trebuie folosit termenul referitor la capitolul din farmacologie care este în discuție.

FARMACOLOGIA

Întrucât conceptul de medicament este unic și știința medicală a medicamentului este unică, Farmacologia. Dar, deoarece medicamentul are două forme concrete, alopata și homeopata, știința medicamentului trebuie să aibă două ramuri, Farmacologia alopata și Farmacologia homeopata. Fiecare ramură explorează

cu precădere un alt plan al fenomenelor vieții: Farmacologia alopată planul substanțial, Farmacologia homeopată planul informațional.

b) Propunerile mele. Farmacologia homeopată.

La sfârșitul sec.18 - începutul sec.19 a apărut un al doilea tip de medicamente, cele homeopate. De la început și în tot timpul trecut de atunci, inclusiv în prezent, s-a dus un război permanent între adepții celor două tipuri de medicamente, întreținut cu perseverență atât de mediile universitare cât și de producătorii de medicamente alopatate. Cu toate acestea, eficacitatea deosebită a medicamentelor homeopate și lipsa lor de nocivitate, au determinat autoritățile sanitare, naționale și internaționale, să accepte oficial aceste medicamente și să elaboreze legislații privind calitatea, eficiența și siguranța, aplicabile atât pentru medicamentele alopatate cât și pentru cele homeopate.(1).

Este o realitate obiectivă, nu o părere personală, că medicamentul homeopat este baza homeopatiei. Atunci, prin analogie cu alopatia, având în vedere că medicamentul alopat este studiat de Farmacologie (alopată), trebuie să existe și o Farmacologie a medicamentului homeopat. În aceste condiții, trebuie revăzută concepția despre Farmacologie. În mod logic, trebuie să existe o Farmacologie unită, știința medicală a medicamentului, având două ramuri simetrice, Farmacologia alopată și Farmacologia homeopată.

Farmacologia homeopată este știința medicală a instrumentului terapeutic numit medicamentul homeopat. Ea are unele trăsături comune cu Farmacologia alopată și alte trăsături specifice.

Pornind de la considerentele expuse, am redactat și tipărit prima carte de Farmacologie homeopată din lume, care cuprinde Farmacologia generală (1). Totodată, cartea reprezintă bazele unei noi științe medicale. Cartea a fost tipărită și în limba engleză (2) și în limba franceză (3). Pentru limba română s-a tipărit și ediția a treia, revăzută și adăugată (4). Am redactat și tipărit și un capitol din farmacologia specială, Farmacologia homeopată a aparatului respirator (5). Pentru afirmarea plenară a Farmacologiei homeopate este necesar ca ce am început eu să fie dus la final, prin redactarea celorlalte capitole din partea specială, probabil 10-12, pentru a se ajunge la un tratat de Farmacologie homeopată.

Cele două ramuri ale Farmacologiei nu sunt antagoniste, nu se exclud. Din contră, se completează în mod fericit, sunt complementare. Numai prin alăturarea celor două ramuri știința medicamentului devine un întreg armonios, complet. Iată argumentele: Farmacologia alopată este „fiziologia aplicată la medicament”. Poate fi numită și Farmacologia fiziologică. Evidențierea efectelor farmacodinamice se face pe organisme sănătoase. Are la bază „legea contrariilor”, folosește doze ponderale și este toxicogenă.

Farmacologia homeopată este „fiziopatologia aplicată la medicament”. Poate fi numită și Farmacologia fiziopatologică. Evidențierea efectelor farmacoterapice se face producând boli artificiale la indivizi sănătoși (proving-uri, materializate în patogenezi). Are la bază „legea similitudinii”, folosește doze subponderale și infinitezimale, este ecologică.

Farmacologia homeopată va valorifica toate cunoștințele fiabile ale homeopatiei actuale. Aceasta înseamnă două capitole ale Farmacologiei, Farmacotoxicologie și Farmacoterapie. Celelalte patru capitole ale Farmacologiei, Fcinetica, Fdinamia, Fgrafia, Fepidemiologia, vor trebui construite în viitor, prin metode adecvate, folosind experiența Farmacologiei alopate, adaptată la particularitățile homeopatiei.

Rezumând, se poate spune că homeopatia a fost numai o etapă, de debut și inițială, în istoria medicamentului homeopat, al doilea tip de medicament, posibil a exista, potrivit legilor naturii. Etapa a corespuns cunoștințelor medicale din sec. 19. Farmacologia homeopată este o nouă etapă în istoria medicamentului homeopat, apărută ca o necesitate impusă de legile naturii. Această etapă corespunde cunoștințelor medicinei din sec. 21.

HOMEOPATIA

Homeopatia este una dintre cele mai mari descoperiri din istoria medicinei tuturor timpurilor. Afirmatia se bazează pe vastitatea și profunzimea cunoștințelor utilizării medicamentelor homeopate pentru îngrijirea sănătății umanității.

Homeopatia este metoda terapeutică bazată pe instrumental terapeutic numit medicamentul homeopat, pe unele legi comune cu alopatia și pe alte legi, specifice.

La finele sec.18 și începutul sec.19 nu se cunoștea noțiunea de medicament. Puținele produse folosite în tratarea bolilor erau denumite „substanțe medicinale „ („materia medica”) și proveneau majoritatea din regnul vegetal, puține din cel mineral sau de alte origini. Utilizarea acestui tip de medicamente, deci farmacoterapia respectivă, nu a avut mult timp o denumire specială. Mai târziu, după apariția homeopatiei, prin comparație cu aceasta, prima a fost denumită alopatie, termen folosit și astăzi destul de rar. Medicamentul alopate, bazat pe legea contrariilor și pe doze ponderale, a cunoscut în timp o evoluție spectaculară. El a dominat și continua să domine în mod categoric terapeutică din toate țările dezvoltate și a unora în curs de dezvoltare. Este singurul care se predă în facultățile de medicină din toată lumea.

În anii de început viitoarele medicamente alopate aveau rezultate foarte slabe. Ca o reacție la lipsurile lor majore s-a ajuns la

descoperirea unui nou tip de medicamente, cele homeopate, bazate pe legea similitudinii și pe doze subponderale-infinitezimale. Cele două tipuri de medicamente sunt expresia unor legi ale naturii și sunt singurele care pot exista, conform acestor legi. Descoperirea celui de al doilea tip de medicamente a fost una dintre cele mai mari descoperiri ale medicinei din toate timpurile. Din nefericire, stadiul cunoașterii medicale din acea vreme nu a permis perceperea corectă a descoperirii, iar Hahnemann, descoperitorul și urmașii lui au considerat că au descoperit numai o metodă terapeutică, denumită, parțial corect, homeopatie, deși mai corect era homeoterapie. Atenția tuturor homeopatilor a fost îndreptată spre găsirea corespondenței dintre un simptom și un medicament. Rolul medicamentului a fost complet ignorat și, prin aceasta, și efectuarea actului îngrijirii medicale s-a transformat, ajungându-se la abandonarea aplicării complexității cunoștințelor medicale. Practica homeopatiei a fost considerată „medicina alternativă”, deci în afara medicinei, una dintre cele mai mari greșeli din istoria medicinei.

Un fapt deosebit de important, demn de remarcat și de reflectat îndelung asupra lui, este titlul primei lucrări a lui Hahnemann, publicată în *Journal de Hufeland* (1796): „*Essay on a new principle for the discovery of healing virtues of the medicinal substances*”. Este evident ca Hahnemann nu a legat descoperirea lui nici de structurile organismului (anatomie), nici de funcțiile organismului (fiziologie) sau de suferințele țesuturilor (fiziopatologie) sau de vreo boală sau grup de boli (patologie) ci a legat-o de „substanțele medicinale”, deci de medicamentele de mai târziu. Este o mare întrebare, de ce nu a reușit geniul lui Hahnemann să facă, el însuși, legătura clară între descoperirea lui și medicament ci s-a orientat spre „metoda terapeutică”. Un răspuns posibil ar fi faptul că el urmărea să găsească o nouă metodă terapeutică.

La fel de important și demn de remarcat este faptul că, una dintre cărțile fundamentale ale lui Hahnemann, *Organonul medicinei* (6), ar putea fi considerată o carte de Farmacologie generală, pe baza unor argumente solide. Cartea are 200 de pagini, textul este împărțit în 291 paragrafe. Cuvintele „medicament, remediu, substanțe medicinale” apar în text de 673 ori, fiind repartizate în 216 paragrafe (75%). Numărul acestor cuvinte într-un paragraf este de 1-11. Celelalte paragrafe cuprind idei privind fiziopatologia ceea ce reprezintă baza pentru acțiunea medicamentelor.

Dacă așa s-au petrecut faptele pe vremea lui Hahnemann, când medicina se practica, în mare parte pe baze empirice, nu este de înțeles cum a fost și încă este posibil ca, în peste 200 de ani de existență a homeopatiei, nimeni din cei peste 100 000 medici homeopați din lume să nu observe rolul definitoriu al

medicamentului homeopat în existența homeopatiei, faptul că, fără medicamentul homeopat, homeopatia nu poate exista. De aceea, în mod firesc, după Hahnemann homeopatia a trăit fără a se dezvolta și fără a participa la dezvoltarea medicinei. Din cauza imobilismului homeopatia, inițial terapeutică de avangardă, a fost și este depășită de progresele medicinei moderne, în plină evoluție.

Cunoștințele reprezentând conținutul homeopatiei pot fi împărțite în două categorii. Prima categorie este formată de patogenezi, monografiile ale simptomelor manifestate în cursul proving-urilor, prin care se produc, în realitate, niște boli artificiale, fenomen semnalat chiar de Hahnemann. A doua categorie este formată din descrierea corespondenței dintre simptomele descrise de patogenezi și simptomele prezentate de bolnavul care trebuie tratat. Acestea sunt indicațiile terapeutice.

Aceste două categorii sunt legate, în mod evident, de medicamentul homeopat, deci sunt manifestări de ordin farmacologic. Patogeneziile reprezintă capitolul de farmacotoxicologie iar indicațiile terapeutice, capitolul de farmacoterapie.

Din prezentarea de la cap. Farmacologie al prezentului articol, se vede clar că, pentru cunoșterea clară și completă a unui medicament și deci pentru obținerea beneficiilor maxime prin folosirea lui, sunt necesare cunoștințe care aparțin la șase capitole distincte. Rezultă că, d.p.d.v. al Farmacologiei homeopate și deci al primei terapii complete, metoda terapeutică homeopată, practică timp de peste 200 de ani, folosește numai cunoștințele privind două capitole ale Farmacologiei. Cu alte cuvinte, nu folosește integral posibilitățile oferite de tipul de medicamente homeopate.

Concepută și practică exclusiv ca metodă terapeutică, dar folosind ca instrument de lucru medicamentul homeopat, homeopatia nu va putea demonstra și oferi niciodată, potențialul sau terapeutic extraordinar. Aceasta întrucât îi lipsește o bună parte din cunoștințele legate de alte aspecte ale medicamentului homeopat, pe care metoda terapeutică le ignoră, dar care fac parte din farmacologia homeopată. Este clar. Homeopatia nu se va putea împlini niciodată dacă rămâne în forma actuală, de metoda terapeutică. Singura posibilitate, fără alternativă, ca homeopatia să devină știință medicală, este recunoașterea situației ei corecte, ca parte din știința medicală Farmacologia homeopată. Se poate spune că descoperirea privind locul homeopatiei ca parte a Farmacologiei homeopate este la fel de importantă ca descoperirea homeopatiei însăși, este, de fapt, redescoperirea homeopatiei sau a doua descoperire a sa. Este o concluzie logică întrucât, sub această formă, homeopatia va aduce beneficii incalculabile sănătății umanității.

BIBLIOGRAFIE

1. Dobrescu D., *Farmacologie homeopată generală*, Editura Minesan, București, 2007.
2. Dobrescu D., *General Homeopathic Pharmacology*, Editura Tarus Media, Bucharest, 2008.
3. Dobrescu D., *Pharmacologie Homeopathique Generale*, Editura Similia, Lyon, 2011.
4. Dobrescu D., *Farmacologie homeopată (Ecologică)*, volumul I, *Farmacologia generală*, Editura Universitară, București, 2011.
5. Dobrescu D., *Farmacologie Homeopată*, volumul II, *Aparatul Respirator*, Editura Minesan, 2009.
6. Hahnemann S., *Organonul Medicinii*, București, Editura Excalibur, 2008.

UTILIZAREA MEMORATORULUI

O carte de genul Memoratorului trebuie să ofere posibilitatea unei informări satisfăcătoare, într-un timp cât mai scurt posibil. Consultarea poate fi făcută în două maniere diferite.

a) Dacă ne interesează să aflăm unde găsim informațiile privind un anumit medicament căutăm în Indexul alfabetic, în care sunt cuprinse atât denumirile comune internaționale (D.C.I.) cât și cele comerciale (generice sau depuse ®). Se caută imediat la pagina indicată, unde se găsesc, deja selecționate și grupate, informațiile dorite (farmacocinetica, farmacodinamie, indicații, reacții adverse, contraindicații, precauții, mod de administrare, căi, doze, durată, etc. forme farmaceutice și dozajele corespunzătoare). Descrierea acestora în paragrafe distincte permite găsirea imediată a informației dorite.

b) Dacă dorim să cunoaștem care sunt medicamentele disponibile dintr-o anumită grupă farmacologică, căutăm la Cuprins grupa anatomică corespunzătoare, apoi subgrupa și medicamentele respective. În acest fel, dacă, de exemplu, un bolnav nu suportă un anumit medicament, avem indicate toate alternativele pentru acțiunea farmacologică dorită.

c) Pentru utilizarea Index-ului farmacoterapic se va consulta textul de prezentare a acestuia.